

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 18 grudnia 2014 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. odmówił L. M. (1) przyznania prawa do emerytury, gdyż wnioskodawca nie udokumentował 15-letniego stażu pracy w warunkach szczególnych.

Odwołanie od powyższej decyzji wniósł L. M. (1) domagając się jej zmiany, przyznania prawa do emerytury i uwzględnienia w poczet stażu pracy w warunkach szczególnych okresu służby wojskowej – od dnia 24 października 1974 roku do dnia 15 października 1976 roku (k. 3).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie. Wskazał, że okres służby wojskowej od dnia 24 października 1974 roku do dnia 31 grudnia 1974 roku został wnioskodawcy zaliczony do stażu pracy w warunkach szczególnych.

W dalszym toku procesu wnioskodawca wniósł o uznanie za pracę w warunkach szczególnych stażu pracy w (...) S.A. od dnia 4 października 1989 roku do dnia 20 kwietnia 2000 roku.

Sąd Okręgowy ustalił i zważył, co następuje:

J. M. urodzony 8 stycznia 1955 roku w dniu (...) roku złożył wniosek o emeryturę. Nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego. Przed organem rentowym udowodnił 27 lat, 4 miesiące i 10 dni okresów składkowych i nieskładkowych w tym 13 lat i 13 dni stażu pracy w warunkach szczególnych (okoliczności bezsporne).

Decyzją z dnia 18 grudnia 2014 roku organ rentowy ustalił staż pracy wnioskodawcy w wymiarze 13 lat, miesiąca i 20 dni. Po złożeniu przez odwołującego zaświadczenia z dnia 5 stycznia 2014 roku organ rentowy decyzją z dnia 12 stycznia 2015 roku wyłączył ze stażu pracy w warunkach szczególnych okres długotrwałych ćwiczeń wojskowych od dnia 16 grudnia 1981 roku do dnia 30 marca 1982 roku (k. 19 akt ZUS). Okres służby wojskowej od dnia 24 października 1974 roku do dnia 31 grudnia 1974 roku został przez organ rentowy zaliczony do stażu pracy w warunkach szczególnych (k. 18 akt ZUS).

L. M. (1) w dniu 4 października 1989 roku został przyjęty do pracy w Przedsiębiorstwie (...) w L. w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisko ślusarza remontowego (umowa o pracę – akta osobowe – k. 18). Następnie zajmował stanowisko ślusarza (angaż z 2 stycznia 1995 roku) oraz elektromechanika technicznego (angaż z 24 maja 1995 roku). Do zakresu czynności ślusarza remontowego wózków akumulatorowych należało: wydawanie i przyjmowanie wózków, kontrola podstawowych zespołów wózka w chwili wydawania i przyjmowania, prowadzenie dziennika ruchu wózków, ładowanie baterii akumulatorów wózka, utrzymywanie czystości pomieszczeń przeznaczonych do obsługi wózków, remonty wózków, kontrola prawidłowości eksploatacji wózków (zakres czynności – ao). Stosunek pracy ustał w dniu 20 kwietnia 2000 roku (świadczenie pracy – ao).

Zakres czynności wnioskodawcy był jednakowy niezależnie od zajmowanego stanowiska. Koncentrował się on wokół naprawy wózków akumulatorowych oraz uzupełnianiu elektrolitu w akumulatorach i ich wymianie. Połowę czasu pracy zajmowało wnioskodawcy naprawianie wózka, a drugie pół wymiana w nim akumulatorów oraz ich regeneracja w akumulatorowni. Wymiana akumulatorów następowała po zakończeniu pracy przez innych pracowników i zdaniu wózków. Przy naprawie wózka także należało zawsze wyjąć akumulator. Wnioskodawca zajmował się naprawą mechaniczną wózków, za naprawę elektryczną odpowiedzialny był elektromechanik techniczny, którym był T. W.. W przypadku awarii wózka w chłodni wnioskodawca musiał się tam udać i przyprowadzić do warsztatu uszkodzony pojazd. Zdarzało się, że sporadycznie zajmował się transportem towaru przy pomocy wózka jeżeli była taka potrzeba (zeznania T. W. – k. 29v-30, zeznania A. K. – k. 30, zeznania A. G. – k. 30-30v, zeznania wnioskodawcy – k. 30v-31).

Powyższy stan faktyczny ustalony został na podstawie powołanych dowodów. Akta osobowe wnioskodawcy z zakładu (...) zostały wystawione przez pracodawcę w przepisanej formie. Ich treść była jasna, były prawidłowo przechowywane.

Zasługiwały na obdarzenie wiarą. Przesłuchani w sprawie świadkowie T. W., A. K. i A. G. to osoby obce dla wnioskodawcy. Potwierdzili oni fakt pracy wnioskodawcy przy wymianie akumulatorów w wózkach widłowych oraz naprawie wózków. Świadkowie pracowali wspólnie z wnioskodawcą. Zeznawali logicznie, spontanicznie i szczerze. Niektórych szczegółów nie byli w stanie sobie przypomnieć jednak jest to zrozumiałe z uwagi na znaczny upływ czasu. Treść tych zeznań w powiązaniu z twierdzeniami wnioskodawcy oraz treścią akt osobowych wnioskodawcy z zakładu (...) umożliwiła Sądowi ustalenie, że wnioskodawca w okresie zatrudnienia w A. od dnia 4 października 1989 roku do dnia 31 grudnia 1998 roku zajmował się zarówno naprawą wózków widłowych jak i wymianą w nich akumulatorów, co było związane z dolewaniem do nich elektrolitu.

Należy zaznaczyć, że Sąd nie jest związany żadnymi ograniczeniami w postępowaniu dowodowym w sprawach ubezpieczeń społecznych, które obowiązują w postępowaniu przed organem rentowym. Zasadniczym celem tego postępowania jest rozstrzygnięcie sprawy po dostatecznym, wszechstronnym wyjaśnieniu jej okoliczności spornych. Przepis art. 473 k.p.c. wprost stanowi, że w postępowaniu przed sądem w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych nie stosuje się przepisów ograniczających dopuszczalność dowodu ze świadków i przesłuchania stron. Powyższe oznacza, że każdy fakt może być dowodzony wszelkimi środkami, które Sąd uzna za pożądane, a ich dopuszczenie za celowe. Z kolei ustalenie przez Sąd w toku postępowania odwoławczego, że dana praca była wykonywana w szczególnych warunkach jest wystarczającą podstawą do uznania wykonywanej pracy za pracę tego rodzaju (por. m.in. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 25 lipca 1997 roku, II UKN 186/97, OSNP z 1998 roku, Nr 11, poz. 342; z dnia 21 września 1984 roku, III UZP 48/84, LEX nr 14630; z dnia 10 marca 1984 roku III UZP 6/84, LEX nr 14625).

Zgodnie z art. 184 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku

o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2015 roku, poz. 748 ze zm.), mężczyznom urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 roku przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 65 lat - dla mężczyzn oraz okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27. Emerytura taka przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa. Od 1 stycznia 2013 roku nie jest wymagane rozwiązanie stosunku pracy przez ubezpieczonego będącego pracownikiem.

Według art. 32. ust. 2 za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia. Ustęp 4 stanowi natomiast, że wiek emerytalny, o którym mowa w ust. 1, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie, których osobom wymienionym w ust. 2 przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych.

Zgodnie z § 2 ust. 1 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Według § 3 cytowanego rozporządzenia za okres zatrudnienia wymagany do uzyskania emerytury, uważa się okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczanymi do okresów zatrudnienia. Natomiast § 4 ust. 1 rozporządzenia stanowi, że pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,
- 2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym, co najmniej 15 lat pracy

w szczególnych warunkach.

Jednocześnie przepis art. 1 § 2 rozporządzenia stanowi, że właściwi ministrowie, kierownicy urzędów centralnych oraz centralne związki spółdzielcze w porozumieniu z Ministrem Pracy, Płac i Spraw Socjalnych ustalają w podległych i nadzorowanych zakładach pracy stanowiska pracy, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazach A i B.

Sąd Okręgowy stoi na stanowisku, że okres odbywania zasadniczej służby wojskowej podlega zaliczeniu do stażu pracy w warunkach szczególnych jedynie do dnia 31 grudnia 1974 roku. Pogląd ten znajduje oparcie w art. 108 ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (t.j. Dz.U. z 2004 r. Nr 241, poz. 2416), w brzmieniu obowiązującym do dnia 31 grudnia 1974 r. Przepis ten w ustępie pierwszym stanowił, że „Okres odbytej zasadniczej lub okresowej służby wojskowej zalicza się do okresu zatrudnienia, w zakresie wszelkich uprawnień związanych z zatrudnieniem, pracownikom, którzy po odbyciu tej służby podjęli zatrudnienie w tym samym zakładzie pracy, w którym byli zatrudnieni przed powołaniem do służby albo w tej samej gałęzi pracy”. Kolejny warunek uwzględnienia okresu odbytej zasadniczej służby wojskowej do okresu zatrudnienia ustanowił art. 108 ust. 3 postanawiając, że „Warunkiem zaliczenia okresu odbytej służby wojskowej do okresu zatrudnienia jest zachowanie terminów, o których mowa w art. 106 ust. 1 lub art. 107 ust. 1”, czyli zgłoszenie przez pracownika najpóźniej w ciągu trzydziestu dni od dnia zwolnienia z tej służby swojego powrotu, w celu podjęcia zatrudnienia, do zakładu pracy, który zatrudniał go w dniu powołania do zasadniczej lub okresowej służby wojskowej (art. 106 ust. 1 tej ustawy). Natomiast zgodnie z art. 108 ust. 4 wskazanej ustawy zastosowanie miało rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 22 listopada 1968 r. w sprawie szczególnych uprawnień żołnierzy i ich rodzin (Dz.U. Nr 44, poz. 318). Zgodnie z §5 tegoż aktu prawnego żołnierzowi, który podjął zatrudnienie wlicza się czas odbywania służby wojskowej do okresu zatrudnienia w zakładzie pracy, w którym podjął zatrudnienie, w zakresie wszelkich uprawnień związanych z zatrudnieniem w tym zakładzie oraz w zakresie szczególnych uprawnień uzależnionych od wykonywania pracy na określonym stanowisku lub w określonym zawodzie. Oznacza to, że wlicza się także uprawnienia wynikające z systemu zabezpieczenia społecznego w zakresie szczególnych uprawnień uzależnionych od wykonywania pracy na określonym stanowisku lub w określonym zawodzie, a zatem również wynikające z §4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach. Tożsamy pogląd wyraził również Sąd Najwyższy w judykatach z dnia 9 marca 2010 r. I UK 333/09, LEX nr 585739 oraz z dnia 25 lutego 2010 r. II UK 219/09, LEX nr 590248, a także z dnia 6 kwietnia 2006 r. III UK 5/06, OSNP 2007/7-8/108, N.P.Pr. 2007/8/434.

Mając na uwadze powyższy należało stwierdzić, że brak jest podstaw do zaliczenia L. M. (1) okresu odbywania zasadniczej służby wojskowej od dnia 1 stycznia 1975 roku do dnia 15 października 1976 roku.

Jednocześnie w niniejszej sprawie brak jest podstaw do zaliczenia do stażu pracy w warunkach szczególnych stażu pracy wnioskodawcy w Chłodni (...). Wynika to z faktu, że czynności z zakresu wymiany akumulatorów i wymianie w nich elektrolitu nie były wykonywane w pełnym wymiarze czasu pracy. Jak bowiem stwierdził sam wnioskodawca, czynności te zajmowały mu około połowę jego czasu pracy. Druga połowa była natomiast przeznaczona na dokonywanie naprawy wózków. Okoliczności te znajdują także potwierdzenie w zeznaniach świadków. Z tego względu jako, że praca przy wymianie akumulatorów nie była wykonywana w pełnym wymiarze czasu pracy nie może zostać uznana za pracę w warunkach szczególnych.

Odwołanie należało zatem oddalić, gdyż wnioskodawca nie udowodnił 15-letniego stażu pracy w warunkach szczególnych.

W tym stanie rzeczy, na podstawie powołanych przepisów oraz art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. Sąd Okręgowy orzekł jak w wyroku.